

“अहिंसा परमोधर्मः”

નાટકનાં ગાયનો.

મોરળી આર્ય સુબોધ નાટક મંડળી મારે

२२५११३

પ્રયોજક તથા પ્રકાશક.

મૂલજી આશારામ યોજા.

મોરબી ચાર્ય સુખેન્દ્ર નાટક મંડળીના માણેક.

સૂર્ય પ્રકાશ પીએલટર, સ્ટેશન રોડ-સુરત.

આવૃત્તિ ૫ મી-પ્રત ૫ હજાર.

[ય.પ્રશામિતના સર્વ હક્ક પ્રક.શકે ૨૭૪૨ નોંધાવી સ્વાધીન રાખ્યા છે. માટે તેમની રજા સિવાય કોઈએ જાપણુ જાપણુ કે લાન્ગણુ નહિ.]

શા. ખુબચંદ અમીચંદના ધી સુરત “ જઈન ” એનછન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં પ્રબુશંકર નરભેરામ વ્યાસે છાપી, ખપાટીઆ ચઢા-સુરત.

सं.वत् १६७४

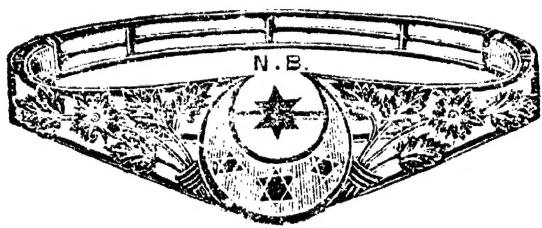
સને ૧૬૧૮

મુદ્દા બે આના.

તરેહ તરિક્કના મુશોબિત

દાગીનાની જુની વિશ્વાસુ

અને જગજાહેર જંગી દુકાન.

દરેક કોમને લાયકના દાગીના અમારે ત્યાં તૈયાર મળશે.
બહારગામ વીં પીં થી મોકલવામાં આવશે.

ગેરંટી—અમારે ત્યાંનો ખરીદ્દો દાગીનો જ્યારે
પાછો લાવો, ત્યારે મજૂરી કાપી સોનાનાં નાણાં પાછા
આપવામાં આવે છે.

નરોત્તમદાસ ભાઉ ઝવેરી.

ટેલીફોન નં ૦ ૫૬૫; શેખમેમણ સ્ટી.૫-મુ.બ.મ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૫૦૮-

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બુદ્ધદેવ - ગાથાઓ

વિષય ૬- : ૨-૧

નામદાર વાઇસરાય સાહેબ.

બહાદુરના ઑનરેબલ સરબચન જનરલ મરહુમ સર લ્યુકીસ પારડી કે. સી. એસ. આઇ. એમ. ડી. ડીરેક્ટર જનરલ ઑફ મેડીકલ સર્વીસવાલા પ્રમુખ હતા તે સ્પેશીયલ રેક કૌન્સિલ ઓફ હોસ્પીટલ કે જેમાં મેજર ઑનરેબલ સર ઑફ સ્ટેવર્ટ સી. આઇ. પં. કલકત્તા તથા મેજર એ. ઇ. વાલ્ટર. આઇ. એમ. એસ. જેવા ત્રણ નામાંકિત સરકારી ડોક્ટરો અને અંગ્રેજ અમલદારો વ્યવસ્થાપક છે તે હોસ્પીટલમાં, રાજ, મહારાજાઓમાં, નવાબો, નામદાર સરકારના ધારા સભાના ઑનરેબલ મેમ્બરો, સેશન્સ જજો, કનૈલો જેજરો, કૅપ્ટનો, ડેપુટી ડીરેક્ટર જનરલ ઑફ પોસ્ટ ઑફીસ, નામદાર ઇન્ડિયા સરકારના કોમર્સ અને ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડીપાર્ટમેન્ટના ઇન્સપેક્ટર, સરકારી સીવીલયન એન્જીનિયર, પોલીટીકલ એજન્ટ, યુરોપીયન સીવીલ સર્વિસન. લેફ્ટેનન્ટ, આઇ. એમ. એસ. એમ. ડી. ની ડીગ્રી ધરાવનારા મોટા ડોક્ટરો તથા દેશી અને યુરોપીયન અમલદારો અને ગૃહસ્થોમાં બાદશાહી ચાકુતી નામની જમ જાહેર દવા બહુ વપરાય છે.

બાદશાહી ચાકુતી.

અમે તે કારણથી શુભાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી ચાકુતી વીર્ય વીકારના તમામ વ્યાધી મટાડે છે અને વીર્ય બદ્ધ બનાવી ખરું પુરુષાતન આપે છે ખરી મરદાઇ આપનાર અને નબળા માણસને પણ જીવાનની માફક જોરાવર બનાવનાર આ દવાનો લાભ લેવા અમારી ખાસ કલામણુ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઇપણ જાતની પરેશની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબ્બી એકના રૂ. દસ.

ડોક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ—રાજકોટ-કાઠીયાવાડ.

॥ श्रीगणेशायनमः ॥

★ पुष्पदेव ★

नाटकनी प्रवेशवार टुंक हकीकत.

भंगलायरक्षु-विश्व नाटकना सूत्रधार जगवान् विष्णुने, विश्वमा प्रस-
रेली हिंसक वृत्तिओना नाश करी पोताने जन दुःखमा
पुनः स्थापवा, दया, अहिंसा, करुणा, प्रज्ञा अने भुविता
विभूतिओओ करेली प्रार्थना.

सिद्धार्थ जन्मोत्सव दर्शन.

अंक १ लो.

प्रवेश १ लो-अशोक छिपवनमा सप्पीओ साथे वन विहार करवा
आवेली जिनिसारनी कन्या यशोधरा, शिकारीओओ
करेला जेण्णारथी छिपवनमा दूरतां पक्षीओना भण्य
त्याग, सप्पीओ सह यशोधरातो करुणालाप. प्रधानपुत्र
उदयन साथे वनलीला निरभवा निकलेला कपिलवस्तु
नगरना राजकुमार सिद्धार्थनु आगमन, शिकारीओने
निर्दोष अने अहिंसा परायण छवन गाजवानो जोध,
अन्यानक आवेलाअतिथिने पुष्पमाणा आरोपी यशो-
राओ आतिथ्य करवुं; सिद्धार्थ यशोधरा अथम प्रेमद्वय न-

પ્રવેશ ૨ જો-એકાંતિક જીવનમાં આનંદ માનનાર, રાજકુમાર સિદ્ધાર્થની અંતઃપુર પાલિકા સરભાતા સંસારની નિઃસારતા વિષે કેટલાક ઉદ્ધમર, તેના સૌન્દર્યથી મુગ્ધ થયેલા પ્રધાનપુત્ર ઉદયને આવી, તેના પ્રેમની માગણી કરવી. સરલાનો ઇશ્વર ભજનમાં આનંદ માની, કુંવારી જીંદગી ગાળવાનો દૃઢ નિશ્ચય જોઈ બળાત્કાર ભરી માગણી, અચાનક આસત્ર ઋષિનું આગમન, ઉદયનનું મહાત્માના તેજથી ગભરાઈ ચાલ્યા જવું. અસિતનું સરલા પ્રતિ સિદ્ધાર્થનું ભવિષ્ય કથન; સાનંદાશ્ચર્ય !

પ્રવેશ ૩ જો-કન્યા વિક્રમ કરી પૈસા મેળવવાની ઇચ્છા રાખનાર દ્વાબીદાસ તથા તેના મૂર્ખ દીકરા હડકાલાલના, યોગ્ય વયમાં આવેલી ચતુરાના લગ્ન સંબંધી જોર સાથે વિચાર.

પ્રવેશ ૪ થો-બગીચામાં સુતેલા દેવાથી રાજકુમાર સિદ્ધાર્થ ઉપર અંતરિક્ષથી ચતી પુષ્પવૃષ્ટિ, સૂંઠથી ભરતકપર કમળ મૂકતો શ્વેત હાથી તથા આકાશમાં આવી અભિનંદન આપતા દેવ તથા દેવાગનાઓને જોઈ; છુપાઈને જોતા તેના પિતા મહારાજ શુધ્ધોદનનો તકવિતંક.

પ્રવેશ ૫ મો-યશોધરાનો વિરહાલાપ, તેના લગ્ન સંબંધી વિચાર કરતા તેના માતપિતા બિંબિસાર તથા સુભદ્રાનો પ્રવેશ, તેઓએ પસંદ કરેલા મૂર્ખ દત્તાનામના મૂર્ખ ઉમરાવ પુત્રનું આગમન; તેની મૂર્ખાઈનો ચિતાર, યશોધરાને મન પસંદ પતિ સાથે પરણવાની તેના માત પિતાએ સંમતિ આપવી.

પ્રવેશ ૬ ઠો-સિદ્ધાર્થના દેવત્વથી પ્રસન્ન થએલી સરલાનું આગમન-
હૃદયને દૂતી તરીકે સમજાવવા મોકલેલી રત્નમાળા તથા
સખીઓના પ્રેમભર્યા વચન, સરલાએ તેની અવગણના
કરવી; તેઓનું નિરુત્સાહ થઇ ચાલ્યા જવું. સિદ્ધાર્થનું
આગમન. વિશ્વપ્રેમી હૃદયને પ્રેમના પિંજરમાં પૂરવા
પિતાશ્રીએ કરેલી આગ્રાનું સરલા પાસે કથન, સરલાનો
આનંદ તથા લગ્ન સમયના માંગલ્ય પ્રસંગમાં અમૂલ્ય
બેઠ માગવાનું વચન લેવું.

[પ્રવેશ ૭ મો-શેઠાણી બનેલી ચતુરાએ પોતાના બાઇ હડદાલાલ માટે
મોટા મુનીમ ગોકળદાસની જગ્યાની પોતાના પતિ પાસે
માગણી કરવી, શેઠે પરીક્ષા કરવા હડદાલાલને બજારમાં
સોદો કરવા મોકલવો તથા તેથી તેની મૂર્ખાઇ જોઇ
શેઠાણીનું વિમાસન.

પ્રવેશ ૮ મો-લગ્ન પ્રસંગે આવેલી શાક્ય કુમારિકાઓને સુવર્ણ પાત્રની
બક્ષીસ, પાછળથી યશોધરાનું આગમન; પાત્રના બદલામાં
પ્રેમની માગણી કરવી, સિદ્ધાર્થે મુગ્ધ થઇ હા પાડવી.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો-શુધ્ધોદન મહારાજનો રાજદરબાર, પોતાનું જ્ઞાન ભૂલેલા
અંશાવતારી રાજ કુમાર સિદ્ધાર્થને સ્વસ્વરૂપનું જ્ઞાન
કરાવવા પત્નીરૂપે વિભૂતિઓનું આગમન, શુદ્ધોદનનું
વિભૂતિઓને સાન્તવન આપવું, રાજકુમારને સ્વ સ્વરૂપનું
સ્મરણ થવું; સનાતન પ્રણાલિકા પ્રમાણે પિતા પુત્ર ધૃત
પાત્રમાં સાથે મુખ જોતાં, શુધ્ધોદનને રાજકુમાર સિદ્ધાર્થના
મુખને વિજ્ઞાના પ્રતિબિંબરૂપે જોવું, સર્વેનું સાનંદાર્થ!

પ્રવેશ ૨ જો—પુત્રને જોઈ અંતઃપુરમાં આનંદ પામતાં યશોધરા, સરલા અને સિદ્ધાર્થ, ત્યાં ઉદયનનું આગમન, અરસપરસ હાસ્ય વિનોદ; સૂચનરૂપે સંબળાતા દેવી સંગીતથી સિદ્ધાર્થના મનપર થયેલી અસર.

પ્રવેશ ૩ જો—શેઠ શેઠાણીની પોતાની દીકરી ચીચીના સગપણ માટે મોકલેલા હડફાલાલ સંબંધી ચિંતા; સોળ વર્ષને બદલે આઠ આઠ વર્ષના બે વર લખને હડફાલાલનું આવવું; શેઠ શેઠાણીનું ગુરસે થવું. પોતાનું પણ સગપણ કરી પદલાના રૂપીઆ દેવા સાથે આવેલા, હડફાલાલનાં સસરાએ શેઠ પાસે પૈસા સંબંધી માગણી કરવી.

પ્રવેશ ૪ થો—ઉદયનના રૂપથી મોહિત થયેલી રત્નમાળાની ઉદયનની પાસે પ્રેમ ભરી માગણી, ઉદયન પોતે સરલાને સાચા પ્રેમથી ચાહતો હોવાથી તેનો તિરસ્કાર, સરલાનું ગ્રસ્ત રહી સાંભળવું, ઉદયની આન્દોલિત વૃત્તિ.

પ્રવેશ ૫ મો—અયન ગૃહમાં સુતેલા સિદ્ધાર્થ પોતે સ્વપ્નમાં ખેડુતને ઘેર સંસાર માંડેલો તથા પોતાનાં સ્ત્રી પુત્રાને અન્ન વિના ટળવળતાં જુએ છે, એક ધર્માત્મા પુરુષ તેમને અન્ન આપી બચાવે છે; અચાનક વાઘને સ્વપ્નમાં જોવો, સિદ્ધાર્થનું યુગ પાડીને નિદ્રામાંથી જાગી ઉઠવું, યશોધરાનો ગભરાટ, સ્વપ્નમાં જોયેલા ચિતારપરથી જીવનનો હેતુ પરાંપકાર કરવાનો છે, એમ જાણી સંસાર ત્યાગનો દૃઢ સંકલ્પ.

પ્રવેશ ૬ ઠો—પોતાના બનેલીની માંદગીના કારણથી વૈદ્યને તેડવા જતાં "એક કામમાં અનેક કામ કરવાની" પોતાની બહેનની

શિખામધ્ય ખ્યાનમાં રાખીને, બનેલી મરી જશે તેથી ફરી ફેરો ન થાય, એમ સમજી માર્ગમાંજ ખાપણુ તથા ડાહ્ય વગેરેને સાથે લઈ આવી, હડકાલાલે વાપરેલું ડહાપણુ તે ઉપરથી શેઠને ઉપજેલો વેરાગ્ય.

અવેશ ૭ મો-સિદ્ધાર્થનો ગૃહત્યાગ, યશોધરાનો કરુણાલાપ.

અવેશ ૮ મો-ઉદયનની પ્રીતિ મેળવવામાં નાસીપાસ થયેલી, રત્ન-માળાની તેની સખી સાથે પોતાને મળેલા મૂર્ખ પતિ તથા સાસુ નણુંદ વિષે વાતચીત.

અવેશ ૯ મો-વૈરાગ્ય ઉપજવાથી સાધુ થયેલા શેઠના મુનીમ ગોકળ-દાસની, પોતાની સ્ત્રી સુમતિ સાથે પોતાને સોંપેલી; શેઠની મીલકત તથા પુત્રી ચીચીની યોગ્ય વ્યવસ્થા સંબંધી વાતચીત. નોકરની નિમકહલાલીનો ચિતાર, સાધ્વી થયેલી ચતુર્ગંની વાતસહ્ય પ્રેમ કસોટી.

અવેશ ૧૦ મો-સત્ય શોધનાર્થે નિકળેલા સિદ્ધાર્થને માર્ગમાં કાપાલિક, વામપંથી, ચાર્વાક ઇત્યાદિ મતના મનુષ્યોનો થયેલો મેળાપ તથા અનુભવ, પોતાના શ્વસુર ત્રિવિસારના પુત્રેષ્ટિયજ્ઞમાં જવું, યજ્ઞમાં હોમાતા પથુને જોઈ સિદ્ધાર્થના હૃદયનું દયાથી દ્રવિત થવું; અદ્વિંસાત્મક ઉપદેશ, અરસપરસ ઝોળખાણુ, સિદ્ધાર્થની સત્ય શોધનની દૃઢતા, આઠાણોનો વિતંડાવાદ; સિદ્ધાર્થે બતાવેલો પોતાના પ્રભાવનો ચમત્કાર.

અંક ૩ જો.

—૩૩૩૩૩૩—

પ્રવેશ ૧ જો-એકલી પડેલી યશોધરા તથા સરલાને વિલાપ, અસિત્ત્વ
 ક્ષપિએ આવી આપેલું સાન્ત્વન તથા આકાશગામિની
 વિધાનો મંત્રોપદેશ, યોગિની બની અંતરિક્ષ માર્ગે પતિ
 શોધમાં સરલા તથા યશોધરાનું પ્રયાણ.

પ્રવેશ ૨ જો-હિમગિરિની ગુફામાં સિદ્ધાર્થનું કઠિણ તપ, તપના પ્રભા-
 વથી દેવી અન્નપૂર્ણાએ અંતરિક્ષથી આવી અન્નપ્રાશન
 કરવા સૂચન કરવું, તેનો અનાદર. અષ્ટ મહાસિદ્ધિ-
 ઓનું પ્રાકટય; સિદ્ધાર્થને દોભાવવા કરેલા અનેક
 પ્રયત્નની નિષ્ફળતા, સિદ્ધિનું માયાવી યશોધરા બની
 આવવું, સિદ્ધાર્થે ઓળખી જવું; સવેનું અદસ્ય થવું.
 વરાહરૂપી યમે આવી ક્ષુધા નિવારણાર્થે સિદ્ધાર્થના
 શરીરની માગણી કરવી, સિદ્ધાર્થે આનંદથી પ્રાચ્યાર્પણનો
 નિશ્ચય જણાવતાં અચાનક સિંહનું આવવું; વરાહનું ચાલ્યા
 જવું. સિંહની ક્રિંસકૃત્તિ સિદ્ધાર્થના પ્રભાવથી શાન્ત
 થવી, હૃદયનામાં દિવ્ય નામે આવી, સિદ્ધાર્થના ચિર
 પર જન્મ જાણ કરવી તથા મચ્છિનો પ્રકાશ કરવો.

પ્રવેશ ૩ જો-અસિતાશ્રમમાં ઉદયનને મનોનિગ્રહ કરવા અસિત્ત્વક્ષપિનો
 ઉપદેશ, અંતરિક્ષ માર્ગે પતિની શોધમાં વિચરતી યશોધ-
 રાએ સરલાને અસિતાશ્રમ જોઈ નીચે ઉતારવી અને પોતે
 ચાલ્યા જવું; ઉદયન તથા સરલાનો અણચિંતબો મેળાપ.

પ્રવેશ ૪ થો-હિમગિરિમાં વસતારત્નમાળા તથામૂર્ખ દત્તત્રીપ્રેમગોષ્ઠિ,
પુત્ર પ્રાપ્તિના હર્ષમાં ક્રોધ યોગીને ક્ષીર ભોજન કરાવવા
લીધેલી માનતા પૂરી કરવાનો નિશ્ચય.

પ્રવેશ ૫ મો-અસિતાશ્રમાં સરલા તથા ઉદયનનું મળવું, નિત્યકર્મ
કરી પાછા શ્રેલા અસિતે બન્નેના હૃદયની એકતા જોવી;
યશોધરાનું આવવું, અસિતે પોતાનો પૂર્વાશ્રમ ભેદ
ખુલ્લો કરવો અને સરલા તથા ઉદયનનો હસ્ત મેળાપ.

પ્રવેશ ૬ ઠો-સત્ય શોધનાર્થે સિદ્ધાર્થનું પ્રવ્રજ તપ, અરિય પિંજર
થયેલા તેના શરીરમાં નવું ચેતન લાવવા, વિશ્વાના
તારની અન્યોક્તિથી દેવી અન્નપૂર્ણાએ આપેલા ખીજ
વારના ઉપદેશથી સિદ્ધાર્થે ક્ષીર ભોજનનું પ્રાશન કરવું;
સાત્વિક અન્નથી રવતઃ જ્ઞાનનું સ્પુરણ થતાં; સિદ્ધા-
ર્થનું (બોધિસત્વ) બુદ્ધથવું.

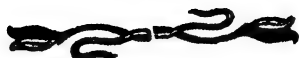

સુકન્યા-સાવિત્રી નાટક (ખાલીસ સુંદર ચિત્રો તથા ભાષણ
સહિત) મૂલ્ય રૂ. ૧-૮-૦

મહાસતી અનસૂયા નાટક (નામદાર ગાયકવાડ સરકારના
કેળવણી ખાતાએ ધનામ તથા ભાયપ્રેરી માટે મંજૂર કરેલું ભાષણ
તથા ચિત્રો સહિત) મૂલ્ય. ... ૧-૪-૦

ભર્તૃહરિ નાટક (ભાષણ તથા ચિત્રો સહિત) મૂલ્ય રૂ. ૧-૪-૦

મુખ્ય પાત્રો.

વિષ્ણુ—જમઠર્તા.

સિદ્ધાર્થ—(શુદ્ધદેવ)—શુદ્ધોદન રાજના પુત્ર.

ઉદયન—સિદ્ધાર્થનો મિત્ર.

શુદ્ધોદન—કપિલવસ્તુ નગરીના રાજા, સિદ્ધાર્થના પિતા.

ત્રિવિસાર—મગધ દેશના રાજા, સિદ્ધાર્થના સસરા.

અસિત—(પૂર્વાશ્રમમાં દંડપાણી)—વાનપ્રસ્થ થયેલા યશોધરા તથા સરલાના પિતા, ત્રિવિસારના મોટા ભાઈ.

મૂર્ખદત્ત—એક ઉમરાવનો મૂર્ખ પુત્ર, રત્નમાળાનો પતિ.

લોલીદાસ—કન્યા વિક્રય કરનાર એક વણિક.

હડકાજાલ—તેનો મૂર્ખ પુત્ર.

પ્રમથદ—એક શ્રદ્ધાળુ વૈશ્ય, અતુરનો પતિ; પાછળથી શુદ્ધનો શિષ્ય.

જાકળદાસ—તેનો નિમકહલાલ મુતીમ, પાછળથી શુદ્ધનો શિષ્ય.

લૈરવનાથ—મહેશ્વરના અવતાર, રૌદ્ર ભગવાન, કાશીપુરીના કોટવાળ.

કાપાલિક—
વામપંથી— } —જૂઠા જૂઠા મતના અનુયાયી.
આર્વાક—

સ્રી પાત્રો.

યશોધરા—ત્રિવિસારની પુત્રી, સિદ્ધાર્થની પત્ની.

સરલા—સિદ્ધાર્થની અંતઃપુરપાલિકા, યશોધરાની નાની બહેન; પાછળથી ઉદયનની પત્ની.

રત્નમાળા—ઉમરાવપુત્રી, યશોધરાની સખી; મૂર્ખદત્તની સ્ત્રી.

ચંચળ—તેની સખી.

મુલદ્રા—યશોધરાની પાલક માતા, ત્રિવિસારની રાણી.

ચતુરાં—લોબીદાસની પુત્રી, પ્રેમચંદની સ્ત્રી; પાછળથી બુદ્ધની શિષ્યા.

ચીચી—ગોકળદાસને સોંપેલી પ્રેમચંદ શેઠની પુત્રી.

મુમતિ—ગોકળદાસની સ્ત્રી.

છબીલી—વામપંથીની સ્ત્રી.

દલછી—રત્નમાળાની સાસુ, મૂર્ખદત્તની મા.

લાડકી—રત્નમાળાની નણંદ, મૂર્ખદત્તની બહેન.

અન્નપૂર્ણા—અનથી જન્મતનું પોષણ કરનાર દેવી મહેશ્વરી.

ક્રાન્તિ, મી, ભૂતિ, } —અષ્ટ મહાસિદ્ધિ.
ધૃતિ, વગેરે

લક્ષ્મી, કયા, પ્રજ્ઞા, } વિષ્ણુ ભગવાનની વિભૂતિઓ.
આહુસા, કરુણા,
મુદિતા, માતૃતા
વગેરે.

એ સિવાય—દેવો, દેવાંગનાઓ, શાક્યકુમારિકાઓ, બ્રાહ્મણો, શિષ્યો, સસરો, દાસ, દાસીઓ, અયાવી યશોધરા, વરાહ, સિંહ, દિવ્ય નામ, વગેરે વગેરે.

ॐ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीमद् वाघ सद्गुरवे नमः ॥

शुद्धदेव नाटकनां गायनो.

देवांगनाओ }—

भंगलायरलु.

ॐ आनंदधन, रसिक रमावर,
परम प्रलाकर, करुणा सागर—ॐ.
अजर अमर, सयरायर शुभकर,
शान्ति सदा अर्पो, रस हाता;
ताप त्रिविध हर, धर्म धुरंधर—ॐ.
त्रिलुवन बाता, विश्व विधाता,
जय पितृ माता, शुश्रूषा माता;
भंगलकर जय, जय विशंभर—ॐ.

देवांगनाओ—

२

भंगलकर सृजनहार छो जगतना,
देव करवा अम वंदार, वहेला वणजे किरतार विश्वमां.
करुणा अवतार सार, परम धर्म धारनार (२)
प्रभुतपाण दीन दयाण, शरणागाण आशीवहाल (२)
तरशुतार हैयाहार आ.....मंगलहार.

સપ્તીઓ—

૩

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ, મીઠી મહેકે—
 સાહેલી ! જાણે અમર તણે આનંદ લેહેકે.
 પુલ્લી વૃક્ષવેલી દીસતી સોહામણી,
 એ...જહેની ચાલો હેતાળ એની છાયડી;
 વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ જહેકે—સાહેલી.
 મીઠું યાવન પૂર આ, મીઠો સ્નેહ અમાપ;
 મીઠી કુસુમલ છાયડી, મીઠો તરુ કલાપ.
 લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણાં ઠરી જાય;
 અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

અશીધરા—

૪

પુલ્લની પાંખડી લ્યો પ્રાણ !—પુલ્લની.
 ગણી અંતરની ઓળખાણ—પુલ્લની.

શ્યામ સલુણા અમર અવ્યા, શાં કરીએ સન્માન;
 નાય નગીના પરિમલ બીના, મન માન્યા મેહમાન—પુલ્લની.

સપ્તીઓ—ઝાઝું શું કહીએ સમજીને, સપ્તી નયનતા બાણ;

વિમળ કમળ આ સરવર જળનું, ભોગી ભ્રમર સુગણ—પુલ્લની.

૫

સરલા—વિષથી ભરેલા જગમાં, અમૃત ખતાવો સાયું;

જ્ઞાની પંડિત સહુને, વિનવીને યાયું—વિષથી.

કોઈ કહે ચન્દ્ર પાસે, કોઈ કહે સ્વર્ગમાં છે,

દેવો મથે દરિયા વાસે, પાણી જોઈ પાછા નાસે;

ભરુંસે ભૂલ્યા છે સઘળા, મને પણ એ લાગે કાયું—જ્ઞાની.

અમીનો ઉછળતો સાગર, સુધામયો રસ રતનાકર.

અનુપમ સ્વર્ગીય સુખડાં મળે પ્રભુપદ રજ પાસે;

પરીક્ષાનેજો ઇચ્છો તો, પ્રેમી થઈ તપાસો સાયું—જ્ઞાની.

૬

ઉદયન—મંદ મંદ હસતી ઉભી, મનવસેલ કામિની;
ભાસતી શચી સમાન, ચન્દ્ર વદની ભામિની(૨)—મંદ મંદ.
રાજપુત્રને નિવાસ, પ્રકટ કરીને પ્રેમ આશ,
સહજ આજ આવી પાસ, મનવસેલ કામિની(૨)—મંદ મંદ.

૭

અસિત—પરોપકાર એ આત્મવિભૂતિ, સજ્જન મન ગણતા ગણતા;
વિશ્વ સકળને કુટુંબ ગણીને, સૃષ્ટિમાં કરતા કરતા.
નિશાદન પ્રત્યે જન હૃદયોને, ત્રિવિધ તાપ બાળે બાળે;
સુધાકર સરખા શાન્ત મહાજન, નિજ વચને ઠારે ઠારે.
વિશ્વ સકળનું ઉત્તમ ઇચ્છન, પ્રાણાન્તે કરવું કરવું;
જન સમુદ્ધતા પ્રજાળ દિતાર્થે, બસે પડે મરવું મરવું.

૮

દેવાંગનાઓ—દેવ ! દૈવી સન્માન, મોધા મૂલ્યના મેહમાન;
અખિલ જગમાં, તવ માન પ્રસરાળે.
કીર્તિવાસ વિશ્વ આખે સુહાળે છાળે (૨) —દેવ !
શીળી છાયા જમ આખે છવાળે,
દિવ્ય વાસનાના ગાન યુગે યુગે થાળે;
નમીયે ચર્ચુ પડી ધર્ચુ (૨) સકળ વર્ચુનો,
તું શર્ચુ એક થાળે થાળે—દેવ !

૯

ચત્રાધરા—પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા વધુ ઝુરે વનમાં;
વિરહ અંધાર ઉઠે તનમાં, અતિશય બળી રહી મનમાં—પિયુ.

સખીઓ—ખીલતી આ કળા કુસુમની, ભોગી વિના કરમાય;
 ઝુલતી આ લલિત પાંખડી, ભોગી મધુકર ચ્હાય—પિયુ.
 બાળા રસાળી અંતરે આકુળ વ્યાકુળ થાય,
 નત્ર નવોઢા નૌતમ રમણી, રસિક નરવર ચ્હાય;

યશોધરા—હંસણી દુઃખી થતીરે, કામળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ.
 યશોધરા— ૧૦

સુખે હરથું ને દરથું આનંદે વિચરથું, એ સુખકર સલુણ્ણાની સંગ;
 રનેહે રમથું ને જમથું નિર્જમથું આનંદ દિન, રસ ભોગી કાન્તની ઉછરંગ.
 ઉપવનની મીઠી મીઠી કુંજને નિકુંજમાં,
 ગાળથું રસીલા દિન આનંદના પુંજમાં.

સખીઓ—પિયુ તરુવરની સંગ, પામી આનંદ પ્રસંગ (૨)
 રસવેલી, અલખેલી, મદ્યેલી, વેલીનો,
 નિશ્ચદિન વધશે બહુ ઉમંગ—સુખે.

રત્નમાળા તથા સખીઓ—૧૧

તું જાની જાની નયન તલસાવે સખી જ્ઞાને?
 તું ધીમી ધીમી પ્રિયતમ પાસે બેલી જને;
 તું ધીમી, ધીમી (૨)—તું જાની.
 રસકુંજની વિહારી, તું છે શાણી સુકુમારી,
 વહેલી અધર સુપા જમ પાને, તું વહેલી, વહેલી (૨)
 —તું જાની.

મીઠી દષ્ટિ મીલાવી, હાવબાવથી રીઝાવી,
 રનેહે રસમાં બીંજાવી સુખી થાને
 રસિકી તું રસમાં (૨)—તું.

સિદ્ધાર્થ—અનુપમ ભેટ આપીશ બાળા, ભવબંધ ત્રે સહુ તારા—અનુપમ.

પાઠશિ અમૃત યાનનું સંસાર તાપ બૂઝાવશે;

આશા અને તૃષ્ણા ભરેલા, વિષને તું વામશે.

આપીશ અનુપમ આખિ તુજને, દિવ્ય ધામ બતાવશે;

સરલા—જન્મેજન્મ ઝણી તમારી, દેવ ! આ સરલા થશે—ભવબંધ.

શેઠ—જોયો સાળો હહાપણુંતો બાંડાર, હાં હાં મોટો કયો વેપાર,

બની ઠની ચાલ્યો બર ચાટામાં, પૂછ્યા ભાવ બજાર હાં હાં(૨)

કહે છે ખરીદી લાવ્યો સાજી, છે સુંદરને વળી તાજી,

ના તજે તોય પતરાજી, કરી અછલ તણી હરાજી;

હડહાલાલ—કરો મશ્કરી ભલે પરાક્રમ. જો જો બીજી વાર (૨)—જોયો.

મળ્યો દલાલ પૂરો પાજી, એણે બગાડી દીધી બાજી,

હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી, જેથી બજાર હટે ગાજી;

કાણુ પછી કહેનાર મને છે, ધરમાં માખીમાર હાં હાં(૨)

હું શીયારીથી બની જવાના, મુનીમ હડહાલાલ હાં હાં(૨) જોયો.

કુમારિકાઓ—

શાણી સાહેલી ! હળીમળી ચાલો, મંગલ આનંદ આ...જો;

નેહે નિહાળો કામ કુંવર જો, છળી સુંદર સી વિશા...જો.

૧ હી કુમારિકા—સોભાવીશ લાલને વહાલથડી,

૨ જી કુમારિકા—ભલઆવીશ નમન કટણે સખી;

૩ જી કુમારિકા—હું તો બાળા ભલે સુકુમાર વળી,

૪ થી કુમારિકા—ઢાલા કેથરને હું કસ્તુરી બાળા;

સર્વે—ચિત્ત ચોર્યું એ રસ રાજે—મંગલ આનંદ.

૧૫

યશોધરા—મારી ક્યારીમાં મ્હેક મ્હેક મ્હેકી હો રાજ !

કોઇ કુસુમ દ્યો, કુસુમ દ્યો.

મીઠા યૌવનના ભોગી રસીલા હો રાજ !—કોઇ કુસુમ.

પ્રીતે પધારો પ્રવાસી અમ બાગમાં,

પાથરીશું પ્રાણ અતિ અંતર સુહાગમાં;

એક દિન થાઓ મેહમાન, હો વિલાસીરાજ !—કોઈ કુસુમ.

યશોધરા—

૧૬

મંજુલ મનોરમ ઢાલા, રમણીય રસિક રસાળા;

તવ કિંકરી થઇને, પદરજ મઢીને આનંદ લઇને

રહેશે આ દીનબાળા.

સિદ્ધાર્થ—સુંદરી શિખામણ સાળા, સુંદર સુકોમળ બાળા,

આવું અધટિત મુખપર, નવધર મનહર;

તું સુખ સરવર, આધીન હું છું તારા.

યશોધરા—શરણે મને પ્રિય લેશો,

સિદ્ધાર્થ—હૃદયેશ્વરી થઇ રહેશો;

યશોધરા—શરણ રહીશ હું, દસી બનીશ હું,

ઉદાસી તજીશ હું, પ્યાસી ગણી દ્યો બાળા—મંજુલ.

અંક ૨ જો.

વિભૂતિ—

૧૭

મામાના બંધનમાં બંધાઈ, દયાનિધિ અમને શું બૂલ્યાઃ
 પ્રીતિના પિંજરમાં પૂરાઈ, દયાનિધિ અમને શું બૂલ્યા.
 શરણાગત વત્સલ થઈ પ્રીતિ, છેક વિસારી મેલી;
 નથી અજાણ્યું કાંઈ આપનું, અમ અંતરના બેલી-દયાનિધિ.
 પરમ કૃપાનિધિ પ્રમાદ પરહરી, સાચું શરણુ હવે આપોઃ
 વાર વાર વિનવીને કહીયે, બંધ અમારા કાપો-દયાનિધિ.

વિભૂતિ—

૧૮

તમે વહેલા (૨) વચને પળજો રાજ ! વહેલા વચને પળજો;
 અમ વિનતિ અંતર ધરજો રાજ-વહેલા.
 શિર છત્ર છો નાય અમારા, દિલની પીડા હરજો રાજ-વહેલા.
 ટળવળતાં અમ રંક હૃદયને, શશિસમ શીતલ કરજો રાજ-વહેલા.
 વધુ શું કહીયે અંતર્યામી, તાપત્રિનિધિ અમ હરજો રાજ-વહેલા.

૧૯

યશોધરા—આવો પ્રીતે પૂજું પા.....ય, પ્યારા પતિ,

સિદ્ધાર્થ—તવ સ્નેહ તણી પૂજ.....ય, સ્વીકારું સતી.

યશોધરા— દૈવી કુસુમે કાન્ત વધાવું,

અંતરના હિંડોળે ઝુલાવું;

પછી પધરાવું મન મંદિર ભગવા...ન, પ્યારા પતિ-તવ સ્નેહ

સિદ્ધાર્થ—શાણી છો ગુણની આણ,

યશોધરા—ઠાલા તમ મીઠી વાણ;

પ્રીતે આપું સન્મા.....ન, પ્યારા પતિ-તવ સ્નેહ

અશ્વિત--

૨૦

પ્રકટેકમ જીવનમાં વસંત (૨) પામે કેમ જીવન અનંત—પ્રકટે..

એવે શોધી જો સામા સંત, આજીને ઉપાધિ અંત;

નિત્ય પામે નૂતન વસંત—પ્રકટે.

યશોધરા—

૨૧

આનંદના ધામ સ્યામ, જીવન આરામ સ્યામ;

નિત્ય રહું સાથ પ્રિય મુગટ મણિ.

પ્રિય કર નરવર સંગ, સુખકર ગણી રહું.

સ્વર્ગ સુખો દિવ્ય મીઠાં, સ્વામી સંગ હું લહું;

આતુર અતિ છું કાન્ત દર્શન તણી.

સિદ્ધાર્થ—લવરણ વિશ્રામ પ્રાણ ! સ્વર્ગીય આનંદ વહાણ;

નયનાભિરામ મીઠી સ્વર્ગ સુંદરી—આનંદના.

ચિર રહો આજી તારી, મંગલ જો આવના,

યશોધરા—નિશ્ચિન હું આહું પ્રિય કાન્ત તણી સેવના;

નિત્ય રહું સાથ પ્રેમે કિંકરી બની—આનંદના.

૨૨

સસરો—શાણ પલ્લાના ચૂકાવો પૂરા નાણાં,

પ્રેમચંદ, ચતુરાં—બુડી મરો લેતા દીકરીનાં નાણાં,

સસરો—હાય નાણાં;

પ્રેમચંદ—બાધો પાણાં;

દીકરીના લઘ દામ જગતમાં સુખીયા ઠાણ કેવાણાં,

હરામ નાણાં સાથે મૂળના, નાણાં જન્ય તણાણાં—હાય.

હડકાલાલ—સસરાજ સુખેથી બરજો, પટારામાં પાણાં;

દીધી ના દીધી થાશે, ગવરાવો જમ ગાણાં—હાય.

સસરો—હકા સાથે હેત કરીને, ફળેલી કમાણા,

હકાલાલ—ફેકટીયા હકાને દેજો, ફાવે તેવા ફટાણા—હાય.

૨૩

રત્નમાળા—મારે અંતર બગીચે ખીસી પ્રેમ કળી.

કરમાયે રસથી બીની, રસિયા રસમાળા વિના,

પાંખડી તલસે વિલસે, અમૃત મહેરામણ વિના;

બહુ પરાગ બરી, છે સુવાસ બરી—મારે.

અમી બરી કુંજ જેવા, જાણ્યા છો રસથી બીના,

જુરકી નાખી ક્યાં નાસે, નાચ નગીના !

આવો આવો (૨) તલસાવો જાને વિભાસી બની—મારે.

ઉદયન—

૨૪

પ્રિય સરલા કયમ વિસ્મરાયે,

રહી હૃદય વસી પ્રમદાએ—પ્રિય.

અંપક કળી બલે હોય સુનાસિત, મધુકર નવ લોભાયે;

પ્રેમી વરતુને પ્રાણ અર્પે તો, કેદી કમળમાં થાયે—પ્રિય.

અન્દ્ર બાન્તિએ પ્રેમી ચક્રારી, અગ્નિ પ્રીતથી ખાયે;

એજ સનાતન રીત પ્રીતની, અન્મને શું સમજાયે—પ્રિય.

રત્નમાળા—

૨૫

બૂલી હું તો બૂલી, બરુંસે તારે બૂલી (૨)

ધુતારા બૂલાવ્યું મારું જાન, તેં (૨)

ઉદયન—જુહું બોલી ગુમાવે જાને માન—હું તો.

રત્નમાળા—મેં જાણ્યું મનમાન્યા સંગે, સફળ થશે સંસાર;

પ્રીત રીત નહિ પીઠાણી, તું સમજ્યો નહિ,

ભયાર—હું તો.

સિધ્ધાર્થ—

૨૬

સાર આ સંસારમાં ન જોયો, મેં બહુ રીતે તપાસતાં-સાર આ.
ધન ધરા સુત તાતની પ્રીતે, મેંધા અવસરને મેં જોયો-મેં બહુ.
મૃગજળ પીવા કામ ન આવે, વ્યર્થ ઇન્દ્રજાળમાં હું મોલો-મેં બહુ.
પુણ્ય પરમાર્થનો માર્ગ ન શોધ્યો, જન્મને વૃથા મેં વજેવ્યો-મેં બહુ.

૨૭

ત્રિમચંદ—લાગ્યો મને સંયમનો રંગ ન્યારો,

છે ભવ તરવાનો આરો-લાગ્યો.

પાપ તાપને કલેશ બરેલો, જા્ય વૃથા જન્મારો,

ભર દનિયામાં નાવ ભાગશે રહેશે દૂર કિનારો-લાગ્યો.

પનિતપાવન અધમોદ્ધાનજી, ભવજળ તારણ કારો.

યમ ભવવારણ, પાપનિવરણ, અરિહત પ્રીતિ ધારો-લાગ્યો.

કશોધર—

૨૮

તમને ઘટે નહિ આવું કાન્ત ! તમને ઘટે નહિ આવું

આશ્રિતપર શુ રીસાવું કાન્ત ! તમને ઘટે નહિ આવું.

માનસસરના રાજકામ તમે, મુકતાદળના ભોળી;

કમળ કુસુમસનસેજ સુવાળી મૂળી થયા તમે ચોળી કાન્ત-તમને.

જે સરવર જળ પાન કર્યા ત્યાં, કંટક કદી નવ ધરીયે;

સુખ દુઃખમાં તિશદિન અનુસરતી, કિકરી કયમ પર.

હરીયે કાન્ત-તમને.

મોકળદાસ—

૨૯

નહિ ટકશે કદી હરામનું જર જરીયે.

જેના પ્રતાપથી આવશે, ઉજવળ થઇ ફરીયે;

તે અનદાતનું અનિષ્ટ કરતાં કહો કેમ કરીયે? (૨)-નહિ.

મહાપાપ વિશ્વ સધાત છે, તેથી બહુ કરીયે;

ગુણ કરનારાના ગુણ માટે, મસ્તક ઘડ મરીયે. (૨)-નહિ.

૩૦

ચીચી—પરમાર્થ પંથમાં સ્થાપો, હા હા રે (૨)
 ટળે જેથી ત્રિવિધતણા તાપો, હા હા રે (૨)
 મને એજ માગ્યું તમે આપો માણી (૨)—હા હા રે.
 સંસારના દ્વાવા તો સહુએ આપે,
 પણ જન્મ મરણતણા ફેરા કાપે;
 સાચું દિત ક્યું જન્મમાં એ માયાપે,

સાધ્વી (ચતુરાં)—ટાળીશ તારા સંતાપો—હા હા રે.

સિદ્ધાર્થ—

૩૨

આહા ! આ શી રમ્યલીલા શાન્તિ આપે, અનહદ આનંદ બ્યાપે—આહા!
 રાજથી રક્ષિત પુરમાંહી, દુઃખી વિના દેખાય નહિ કાંઈ,
 વૃક્ષલતા ઝુપી રહી શી આંહી, પથુ પક્ષી કલ્લોલ કરે જ્યાંહી;
 અહાનંદ તણું જાન થાયે આંહી, અંતરમાં જ્યોતિ જાગે—આહા !

૩૨

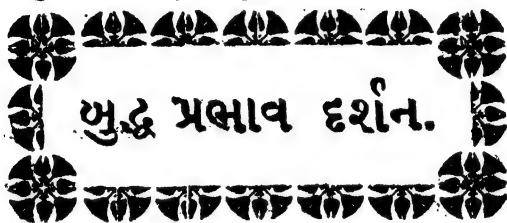
વામપંથી—તેરી જતલાદે હુંશિયા...રી, કુછ મંત્ર મોહકા ડારી,
 હોગા મેરા કામ સિદ્ધ અજ, વુંહે ચતુર સુખન;
 મધુકરકા જ્યો કમલમેં, હેતા હે પરવશ પ્રાનરે—તેરી.
 તેરે તિરછે નેન જાનસે, હોગા વો લાચાર;
 જ્યો પારાધિ હરિજુકો, શર માર કરે બેગરરે—તેરી.

છપ્પીલી—મેં મદમાતી છેલ છપ્પીલી, છેલજલસે બરપૂર;
 બલબલોકો પાકુ પલકમેં, ક્યા ઇન્કા મકદૂરરે—તેરીફ

૩૩

આવાંકિ— જગના લોકો, મારે ધોકો;
 સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો.

હરી હરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
 માડી ઘોડામાં દરવું, આ માટે જમથી ડસ્તું,
 પરમન હરી હરીને ખીસ્માં પૂરાં ભરીને,
 કાઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ હરીને;
 મળા કરી તે ખરી,
 મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું,
 દેવું કરી ખાવું પીવું, મરત થઈને રહેવું—જગના.

પુદ્ગ પ્રભાવ દર્શન.

અંક ૩ જો.

૩૧

યશોધરા—ઠહાલા વિષ્ણુ જીવન થયું ખારું (૨)

કહે સખી કયાં જઈ કહું દુઃખ મારું?—ઠહાલા.

સરલા—મળશે મનમોહન સજની, ટળશે પીડા અંતરની.

યશોધરા—હવે જીવન લાગે અકારું—ઠહાલા.

બોલ્યું ચાલ્યું માફ કરજો, નાથ રાખી દિલ દયા,

એકલી મૂકીને મુજને, આમ પ્રિયતમ કયાં મથા;

ઓ નાથ ! રીસાયા આ સારું—ઠહાલા.

૩૫

અસિત—કાયા કાચ કુંપો તું તો ચેતરે, હિયુ ભાગી હંસા !

અવિચળ પદવીને તું પેખરે, હિયુ ભાગી હંસા—કાયા.

જાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીદગાની તારી;
 મમતા મૂકે દે ને તું કારીરે, હિયુભાગી હંસા—કાયા.
 જે દિનનાં છે ધરજર સધળાં, જે દિન અહીં રહેવાનું છે,
 જે દિનનાં છે સગાં સંબંધી, જે દિન સુખ દેવાનું છે;
 જે દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે,
 દોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફર ખાનું છે—કાયા.

૩૬

યશોધરા—દુઃખીને ડરાવે શાને, મરેલાને મારે શાને;
 બળેલાને બાળે શાને, વૈરી વિધિ ।
 રીઝાવી સતાવે શાને; સતાવી રીઝાવે શાને;
 રીઝાવી જીવાડે શાને, દયાના નિધ.
 શશ્વિને કલંકો દીધાં, ગુલાબો મનોહર કીધાં;
 કીધાં ત્યાં તો કાંટા દીધા, દીનોના નિશાસા લીધા;
 નિયંતા તેં આવી શાને, અનીતિ કીધી—દુઃખી.
 ચંદનને કુસુમ ન દીધાં, સાગર જળ ખારાં કીધાં,
 અમૃત કહી ઝેર દીધાં, જીવન અકારાં કીધાં;
 રમણી હૃદયે આશા નિરાશા દીધી—દુઃખી.

૩૭

યશોધરા—કોઈ કહેજોરે મનમોહનને, દિલમોહનને;
 હારે તમ વિણ લીધી ફકીરી;
 ગળે કહનીને મૃગછાસા, અંજ વિભૂતિ લગાવીને,
 શોષે વનને ગેખી ગુફાઓ, અલખ ખ્વનિને જમાવીને—કોઈ.
 પંથી પિયુ અમને તજી, ઉડી ગયા પરદેશ;
 સંદેશા કે સાંધ નહિ, બાળ ન મળી લવલેશ—કોઈ.

૩૮

સાદ્યો—રુમઝુમ ચાલી હાં (૨)

રુમઝુમ ચાલી, કર ઝાલી, ગુણચાલી દષ્ઠ તાલી,
સહુ ચાલી હાં—રુમઝુમ.

મંદ મંદ શીતલ સમીરે, ડોલે તરુની લતાઓ;
નિર્મળ જળ ઝરણુ વહે અનુપમ આનંદકારી,
ચાલી હાં—રુમઝુમ.

૩૯

સદ્ધિઓ—છો રાજયોગી રહીયાળા, અમે જપીયે તમારી માળા—
શ્યામ રસાળા રનેહે સ્વીકારો, અમ ઉરના સન્માન;
તમે મનમાન્યા મેહમાન (૨)—છો રાજ.

કાન્ત— કાન્તિ દેવી હું જગે ગણુઉં, અનુપમ કાન્તિ શક્તિ લાવું,
કલ્પવૃક્ષથી આપું અવિક હું, મેહાં માગ્યાં વરદાન;
તમે મનમાન્યા મેહમાન—છો રાજ.

સદ્ધાર્થ—આત્મ કાન્તિ મમ જગે પ્રસારી, માનવનાં દુઃખ સહુ સંહારી,
દિવ્ય જયોતિ જગમાં વિસ્તારી, સ્થાપું સુખનું સ્થાન;
અમારી એજ હૃદયની દહાણુ—છો રાજ.

શ્રી-- રિક્તિસિક્તિ નિશદિન દેનારી, ક્ષણમાં ઇચ્છિત કરનારી,
ત્રિલોકમાં ફરનારી શ્રી હું, આપું અનુપમ જ્ઞાન;
તમે મનમાન્યા મેહમાન—છો રાજ.

સદ્ધાર્થ—જગસેવા મમ લક્ષ્મી સાચી, જેથી રહું હું નિશદિન રાચી,
એ વિષુ સંપત્તિ સધળી કાચી, અંતર ગણું પ્રમાણુ;
અમારી એજ હૃદયની દહાણુ—છો રાજ.

ભૂતિ, ધૃતિ—અનુપમ અક્ષય વૈભવવાળી, ભૂતિધૃતિ નવ ઠાઠએ ભાળી,
કુબેરથી રહીયાળી આપું, વિભૂતિ હર્ષ નિધાન;
તમે મનમાન્યા મેહમાન—છો રાજ.

સિદ્ધાર્થ—આત્મગતિને વિભૂતિ ગણુતો, મન ચાહે ત્યાં નિશ્ચિન કરતો,
પુણ્યપંથ સંચરતો દેવિ! ત્યાગું બલે મમ પ્રાણ;
અમારીએજ હૃદયની લ્હાણુ-છો રાજ.

યશોધરા—

૪૦

પાતી હવે મુજને ખબર, તુંમાં જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જન્મતની જંજળની, ચતુરામ તેં દીઠી નહિ;
જ્યાં પ્રેમ મારો ઝગહગે, ત્યાં તેં દીધો બદ્ધો ખરો,
ધરખારને છોડ્યા વિના, યુક્તિ કશી મુજ નહિ,
હવે તો જો જરા જાગી (૨)

ચોળી વિભૂતિ અંગ, બન્યો શું યોગી (૨)

સમાધિ જૂઠી દે ત્યાગી (૨)—હવે તો.

વિલાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન લાગી ? (૨)

મધુરા પુષ્પને ત્યાગી, મદ્યાકાંટા શું હીણુ ભાગી (૨)—હવે તો.

ઉંડી આશ ધારીને, મેં તારો સંગ કંધો તો; (૨)

બરુંસો દષ્ઠ ભૂલાવી ઓ, વિરાગી શું ગયો ત્યાગી (૨) હવે તો.

અરણા—

૪૧

જગ કર્તારે રનેહતણા બહુ અજબ ગોઠવ્યા રંગ;
સમજાયો કંઈ સાર હવે, મને મળતાં પ્રેમી પ્રસંગ.
પથપક્ષી તરુવૃન્દ નિહાળું, વૃક્ષવેલી સંયોગજ બળું,
હસતા રમતાં વસતા દપતી, એક બીજાની સંગ;
સ્વર્ગીય સુખના લ્હાવા મળે છે, અરસપરસ ઉછરંગ-જગ.

૪૨

નૂતનમાળા—છે અંતો શૃંગાર જીવનહારમાં,

બીજા જૂઠા વહેવાર આ સંસારના;

મુઘડ નાર પામી પાર ભરથારના,

સદ્ગુણ કરતી સંસાર હૈયા હારના.

મૂર્ખદત્ત—તારા જેવી સતી શાહીએ બળે, નાથના દોષને શુભ પિઠાએ.
રત્નમાળા—શાહીની તો પતિ પ્રભુ પ્રમાણે, એક બીજાને સાચા સંગી
માને; ધન્ય છે અવતાર તે નરનારના.—બીજા.

ઉદયન—

૪૩

પાછ મને પ્રેમની તે પ્યાલી,
સરલા ! બહાલી, પાછ મને પ્રેમની તે પ્યાલી,
પ્રકુલ થયું મન મારું જોઈ રસીલી,
ચિત્તહર ચતુરા મદથી ભરેલી, સરલા બહાલી.—પાછ.

અમીરસ પીવા પદ્મિની, શોધ્યા દેશ અનેક;
તારા સમ નિરખી નહિ, પ્યારી સરલા એક—પ્રકુલ થયું.

સરલા—મુજ માટે વન વન ભમ્યા, સંકટ સહ્યાં અનેક;
પ્રેમાશી ઉદયન પૂરા, ધન્ય તમારી ટેક.
મન વશ મારું કર્યું, તેં રસિક વિલાસી,
ભ્રમર પ્રવાસી, કમળ વિલાસી—સરલા બહાલી.

૪૪

સર્વે—ધન્ય થડી મંગલ કર આજે, આપ તણું દર્શન પામ્યા;
જીવન અમારું સફળ થયું, અમે ત્રિવિધ તાપ સ્હેજે વામ્યા.

બુદ્ધ—ક્ષણિક શૂન્ય જગ દુઃખે ભરેલું, અતિ દુસ્તર છે તરવાને;
વિજ્ઞાનતણા આધાર વિના, નથી માર્ગ બીજો ઉગરવાને.

ધરોધરા—ગણી અંગના મને આપતી, દેવ દયા મુજ પર કરશે;
જગસેવાની છું અધિકારી, અરજી મમ અંતર ધરશે.

બુદ્ધ—ધર્મ સંધ લઈ આપણુ બંને, જગ સેવા અર્થે દુરશું;
દગ્ધ જીવેતે ઉપદેશીજન, મન શીતલ નિર્મળ કરશું—ધન્ય.

સમાપ્ત.

ચં એ સી ના

હું લ મા

બ હા ર

માહિની

માત્ર
ચારજ
ટીપા રમા
ભર્મા નાખો.
એટલે તમારી પા
સે ચંબેલીના પુલનો
એક તુરો હોય એવી
સુગંધ ચાલુ આવ્યા કરશે
પણ તેમાં ખાસ ખ્યાન ખેં
ચનારે એ જોશે કે ન્યારે પુલ
નો તુરો તેની સુગંધ સાંજ પડતાં
ખોમ કરમામ જાય છે ત્યારે આ સેંટ
નાં માત્ર ચારજ ટીપા ચાર દિવસ સુધી
ચાલુ સુવાસ આપશે અર્ધો આઈસની કાચ
ના શુચવાળી સીસીના રૂ. ખે અને એક દામની
સુંદર ટયુબના બાર આના.

એકલા આડત્યાઓ:—માહિની એ જન્મી.

ક શીદા ખીલોંગમ, જુમામરજી, મુખ્ય નં. ૨.

મોરબી નાટક કંપનીનાં

સચિત્ર મોટાં પુસ્તકો.

—૧૪૩૩૩૩૩૩૩૩—

દરેક કોમની સ્ત્રીઓને સહુઓય ગ્રહણ કરવા યોગ્ય,
પાતિવ્રત્ય પ્રભાવદર્શક અત્યુત્તમ પુસ્તકો.

સુકન્યા-સાવિત્રી નાટક—(રંગ ધેરંગી બાવીસ સુંદર
ચિત્રો સહિત) મૂલ્ય રૂ. ૧-૮-૦.

મહાસતી અનસૂયા નાટક—(નામદાર ગાયકવાડ સર-
કારના કેળવણી ખાતાએ ઇનામ તથા લાયબ્રેરી માટે
મંજૂર કરેલું સુંદર ચિત્રો સહિત) મૂલ્ય રૂ. ૧-૪-૦

સત્વંતરિ નાટક—(સચિત્ર) મૂલ્ય રૂ. ૧-૪-૦

ચાંપરાજ, ત્રિવિક્રમ, ત્રિયારાજ, જગદેવપરમાર,
શાણકદેવી, ચંદ્રહાસ, રાજસિંહ. એ પ્રત્યેકનું મૂલ્ય રૂ. ૧-૦-૦

મૂલજી આશારામ ઓઝા.

કેશર, કસ્તુરી, અંબર વગેરે દેશી વનસ્પતિની બનાવેલી

“રોયલ ટોનીક પીલ્સ.”

(રજીસ્ટર્ડ નં. ૧૮૦ વાળી)

દરેક પ્રકારની નબળાઇ દૂર કરી પુરૂ-
પાતન આપે છે, છુખ વધારી અવયવોને
તાકાત આપી શરીરનું પોષણ કરે છે.
ઝેટલુંજ નહિ પણ ફક્ત ત્રણ દિવસમાં
પોતાની અદ્ભુત શક્તિ આમેલુખ બતાવે
છે, વળી સ્ત્રીઓના અનિયમીત માસીક
રોગને અટકાવી ગર્ભસ્થાનને સુધારી
તનદુરસ્તી બક્ષે છે.

નકલી માલથી સાવચેત રહેજો.

કીંમત ૩૦ ગોળીની બાટલીનો રૂા ૧-૪-૦

એકથી ત્રણ બાટલીના ટપાલ ખર્ચના ત્રણ આના.

દરેક દવા વેચનારની પાસેથી મલશે.

ગોવિંદજી હામોદરની કંપની.

જયાખંધ તથા છુટક દવા વેચનાર.

ગેખમેમણુસ્ટ્રીટ, નં ૩ સુતારચાલ-મુંબઈ.

જાહેર જાગર.

નીચેનાં પુસ્તકો મોરબી નાટક કંપનીના જ્યાં મુકામે હોય ત્યાંથી, વાંચી મુળપત્રમાં બુકસેલર એન. એમ. ત્રિપાઠીની કંપની ઠે. કાલ્યાદેવી રોડ અને અમદાવાદમાં મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુબેની દુકાનેથી તથા વડોદરામાં બુકસેલર મોહનલાલ મનસુખરામ ઠે. લહેરીપુર દરવાજા પાસેની દુકાનેથી રોકડી કીંમત મોકલી અગર વેલ્યુપેબલ પાર્સલથી મંગાવી લેવા.

સુકન્યા-સાવિત્રી નાટક મોટું.

(સચિત્ર) ૧-૮-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

ભર્તૃહરિ નાટક મોટું (સચિત્ર) ૧-૪-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

સલી અનસૂયા નાટક મોટું
(સચિત્ર) ... ૧-૪-૦

સદર ગાયન ... ૦-૨-૦

આંખરાજ નાટક મોટું... ૧-૦-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

રાજસિંહ નાટક મોટું... ૧-૦-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

રાણકદેવી નાટક મોટું... ૧-૦-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

ત્રિચારાજ નાટક મોટું... ૧-૦-૦

સદર ગાયન ... ૦-૨-૦

ત્રિવિક્રમ નાટક મોટું... ૧-૦-૦

સદર ગાયન... ૦-૨-૦

જગદેવ પરમાર નાટક મોટું. ૧-૦-૦

સદર ગાયન ... ૦-૨-૦

ચંદ્રહાસ નાટક મોટું. ૧-૦-૦

સદર ગાયન ૦-૨-૦

કંસવધ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

વીરબાળા નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

દેવયાની નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

રાજતરંગ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

વિષ્ણુ વિજયનાં ગાયન ૦-૨-૦

સરસ્વતી નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

બુદ્ધદેવ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

મદાલસા નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

અંબરીષ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

ભાવિષ્યાનસ્ય નાટકનાં ગા. ૦-૨-૦

શૃંગીરવિ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

પુનર્જન્મ નાટકનાં ગાયન ૦-૨-૦

મૂલજી આશારામ ઓ.એ.

